

**Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli**
Wojciech Misiąg

Warszawa, dnia 27 października 2011 r.

RZECZNIKA PRAW PACJENTA	
Wpłynęło:	03 LIS. 2011
Znak:	RzPP 11968

**Pani
Krystyna Barbara Kozłowska
Rzecznik Praw Pacjenta**

KPZ-4101-03-03/2011

Szanowna Pani Rzecznik!

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli,¹ zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli skontrolowała Biuro Rzecznika Praw Pacjenta, zwane w dalszej treści Biurem, w zakresie przestrzegania praw pacjenta w leczeniu psychiatrycznym w latach 2009 – 2010 i I półroczu 2011 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli, podpisanym w dniu 7 października 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Pani Rzecznik niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie z uchybieniami działania Biura w zakresie spraw objętych kontrolą.

1. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wykorzystywanie jednostkowych informacji od Rzeczników Praw Pacjenta Szpitala Psychiatrycznego i podejmowanie działań dla identyfikacji zjawisk naruszających prawa pacjentów we wszystkich zakładach leczenia psychiatrycznego oraz inicjowanie specjalistycznych kontroli właściwych służb.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

2. Biuro dysponowało bieżącymi informacjami o działalności Rzeczników. Instrukcja kancelaryjna i indywidualne zakresy obowiązków Rzeczników zapewniały bezpośredni nadzór Zespołu do Spraw Zdrowia Psychicznego nad wykonywaniem przez nich zadań w placówkach objętych ich zakresem działania. Przyjęta praktyka pozwoliła wypracować jednolite standardy postępowania w poszczególnych kategoriach spraw problemowych.

3. Stosownie do § 6 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 13 stycznia 2006 r. w sprawie szczegółowego trybu i sposobu działania Rzecznika Praw Pacjenta Szpitala Psychiatrycznego², rzecznik przedstawia Rzecznikowi Praw Pacjenta okresowe informacje dotyczące przestrzegania praw pacjenta oraz działań podejmowanych w tym zakresie, nie rzadziej niż dwa razy w roku, a także w przypadku zażądania informacji przez Rzecznika Praw Pacjenta. Do końca 2010 r. Rzecznicy składali miesięczne informacje zbiorcze o swojej działalności. Na podstawie informacji Rzeczników za okres od stycznia do czerwca 2011 r. Zespół ds. Zdrowia Psychicznego opracował analizę zbiorczą ich działalności, która zawierała omówienie działań interwencyjnych, doradczych, informacyjno-edukacyjnych i kontrolnych, a także prezentowała formy kontaktu Rzeczników z pacjentami i ich opiekunami oraz pracownikami szpitali, w tym z kadrą kierowniczą. W materiale tym przedstawiono najczęściej rejestrowane sprawy dotyczące nieprzestrzegania praw pacjentów. Ponadto w analizie przedstawiono wnioski i rekomendacje.

Stwierdzone uchybienia dotyczyły sposobu prezentacji informacji o nieprawidłowościach. W ocenie NIK analiza zawiera co prawda ważne informacje o problemach pacjentów szpitali psychiatrycznych, ale nie pozwala na ocenę skali nieprawidłowości wykazanych przez Rzeczników.

4. Organizacja Biura, utworzonego w 2009 r., nie została zakończona. W sierpniu 2011 r. zatrudniano 24 osoby (23,8 etatu) na stanowiskach Rzeczników Praw Pacjenta Szpitala Psychiatrycznego, które wykonywały swoje zadania w 48 placówkach opieki zdrowotnej na terenie 15 województw. Dla zakładów opieki psychiatrycznej działających w województwie opolskim nie udało się, mimo starań, powołać takiego Rzecznika. W przepisach prawa powszechnie obowiązującego nie określono wskaźników pozwalających ustalić pożądaną liczbę rzeczników, zapewniającą objęcie ich działaniem wszystkich placówek stacjonarnej opieki psychiatrycznej. W uzasadnieniu do rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego z 21 marca 2005 r. zakładano pięcioletni okres na zatrudnienie 50 Rzeczników. W latach 2009-2011 Biuro przeprowadziło 30 postępowań

² Dz. U. Nr 16, poz. 126 ze zm.

rekrutacyjnych na te stanowiska. Z 230 zgłaszających się osób wyłoniono 9, które podjęły pracę Rzecznika.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) rozważenie poszerzenia analiz okresowych sprawozdań Rzeczników o dane liczbowe obrazujące skalę poszczególnych zjawisk naruszeń praw pacjentów;
- 2) podjęcie działań na rzecz zapewnienia wystarczającej liczby Rzeczników Praw Pacjenta Szpitala Psychiatrycznego, pozwalającej objąć zasięgiem ich działania wszystkie placówki stacjonarnego leczenia psychiatrycznego, w tym rozważenie poszerzenia kręgu adresatów ogłoszeń o naborze na to stanowisko.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK oczekuje przedstawienia przez Panią Rzecznik, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 2 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Pani prawo zgłoszenia na piśmie do Kolegium Najwyższej Izby Kontroli umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania uchwały Kolegium NIK.

Z poważaniem

